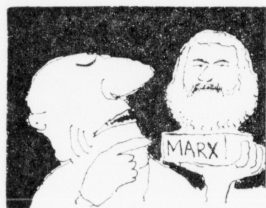

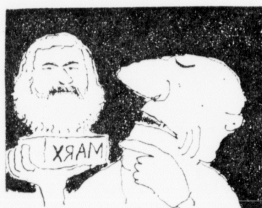
MÁLGAGN FYRI SOSIALISTISKT UNGMANNAFELAG

Blaðstjóri: Ólavur Christiansen

Lagt verður upp

til
viðgerð
av

sosialismuni

og av tjóðskaparstöðu floksins
út frá einum socialistiskum
sjónarmiði

*So dapurt og dimt var um
Føroya land,
ei sól ella stjórna at skoða.
Tey reystastu ungmenni kveiktu
brand;
fyrst bleikur hann tóktist at loga
Men brátt so bjartur hann brann
í holl,
og neistar fuku um hav og fjøll.*

*Og dreingir, sum sótu á dimmu
nátt
og svóvu sum skarvar á skeri,
tá lupu á fótur og funnst brátt
í fylking hjá frimanna heri.
Tað var eitt fagurt, men fáment
lið,
at norast tók tað so við og við.*

*Og halda teir fram síni friu ferð,
og trá sína streva at inn,
so bráðnar í Føroyum tað kalda
gler.
og várið man veturin vinna.
Um gamal góður í ráðum er,
hin ungi rámmari roysni ger.*

Tað er ein samdur javnaðarungdómur, ið krev-
ur, at tjóðskaparspurningurin bert verður
sæddur út frá einum socialistiskum sjónarmiði

Vidgerð av sosialismuni

OKKARA SOSIALISTISKI KRITIKKUR AV TI KAPITALISTISKA SAMFELAGSSKIPANINI ER: SKIPANIN FØRIR TIL ØKONOMISKT ØRÆTTVÍSI OG FØRIR DEMOKRATIÐ, SUM ER TREYTN FYRI FRIGERING AV TI EINSTAKA MENNISKJANUM, KANN IKKI TRIVAST UNDIR KAPITALISMU, LIBERALISMU ELLA DIKTATURI. OKKARA STÓRA UPPGÁVA ER AT SAMEINA DEMOKRATIÐ OG SOSIALISMUNA Á ØLLUM SAMFELAGSOKJUM

Ein politiskur flokkur, og tá ikki nógmikið í eini stevnuskrá, serliga ein gamal flokkur, sum ella í einum hvørjum landsfundum javnaðarflokkurin verður vurdur, at siga hvat vit vilja gera, deraður í tí dagliga eftir sínum um vit koma til ræðið. arbeiði og teimum persónum. Vit mugu og eiga at seta tað sum umboða flokkinn. Tað er tí út í lívið í gerandisarbeiði okk-

ara í teimum komandi árunum, so hvørt vit kunna. Vit eiga heldur ikki at lova okkara veljarum, meiri enn vit kunnu standa við!

Hvat javnaðarflokkurin vil — ja hvat øll arbeidararørslan her á landi hevur sett sær sum endamál fyri tey komandi tiggju árinum — er jú ikki bara nakað, sum viðkemur einum lítillum parti av fólkinum, ei heldur nakað, sum bert viðkemur limum og velj-

arafjöld okkara, men hvørjum einstokum av okkum, ja hvørjum føroyingi.

Floksins uppskot til loysn av framtíðar uppgávum hava ein natúrligan áhuga, sum sjálf sagt røkkur langt inn í hvørt einasta heim í Føroyum. Hetta eiga vit javnaðarmenn at vita, og eftir hesum eiga vit at arbeiða.

STEVNUSKRÁ FLOKSINS EIGUR AT VISA FRAMEFTIR

Vit ungu vilja vera við at skapa, forma Føroya framtíð, men vit kasta ikki tey uppnáddu úrslitini fyri bakka. Vit vilja fullføra verkið, sum sosialistar altíð hava droymt um. Javnaðarflokkurin hevur sjálf sagt sett djúp spor eftir seg, síðani hann kom fyrstu ferð á ting í 1928. Nóg av teimum praktisku krøvunum frá teirri tíðini eru uppfyllt. Tað er ein natúrlig fylgja av teirri ótu styrkini, sum flokkurin hevur havt gjøgnum árinum, og av tí, at flokkurin hevur lutikið í stórnarsamarbeiði við aðrar flokkar.

Tað eru eingir flokkar, sum ganga fult og heilt inn fyri tí kapitalistisku samfelagsuppfatningini. Sjálvt tær mest borgarligu kreftirnar á okkara døgum eru tað vit kalla liberalistiskir, og tað er eisini vanligt at stilla liberalismu sum eitt mótyrki til sosialismu her hjá okkum, t. v.s. um vit ikki stóðugt nýta tey heilt avloðaðu »begrebinu«, ert tú sambandsmaður ella sjálfstýrismaður, sum jú í veruleikanum siga púrt onki politiskt sæð!

TA HUGSJÓNIRNAR SKULU FØRST UT Í LIVIÐ

Sum kapitalismunar mótsætningur uppfata nóg sosialismuna, sum eitt samfelagssystem, har samfelagið hevur ognarrættin til framleiðslufaktorarnar, hvar útnyttan av arbeiðsfólki skuldi halda uppat, tær okunomisku kreppurnar skuldu verða burtur med alla, og sosial, okunomisk og mentunnarlig javnrættindi koma í stað-

in. Útviklingurin hevur víst at ein sosialisering ikki automatiskt fær hesar fylgjur, og tað er væl okkara týðningarmesta læra av sosialismuni í teimum kommunistisku londunum, at hon virkar har undir tvingsli og diktaturi.

Okkara socialistiski kritikkur av tí kapitalistisku samfelagsskipanini er: Skipanin førir til okunomiskt ørættvísi, og førir demokratið í vanda. Tað politiska og okunomiska demokratið, sum er treytin fyri friger-ing av tí einstaka menniskjanum, kann ikki trivast undir kapitalismu ella diktaturi. Tað er okkara stóra uppgáva at sam-eina demokratið og sosialismuna. Ikki bert tí vit eru demokratrar, ella bert tí vit kunnu siggia tað rætta í teimum socialistisku ideunum, men tí kravið um fólksins livsfrelsi fyri okkum er tað avgerandi og samstundis ikki kann skiljast burtur frá kravinum um okunomisk rættvísi, og at mentunnarvirðini skulu verða fyri alt fólkið, og ikki bert sum áður fyri ein privilegieraðan yvirklassa.

Fyrrverandi danski statsministerin Viggo Kampmann skrivaði einaferð: »Vit treingja til at tosa minni um sosialisering og arbeiða meira við teimum mongu problemunum, sum melda seg, tá hugsjónirnar skulu forast út í lívið í tí demokratiska samfelagnum«. Vit kunnu siga tað við hesum orðum: tað er ikki eitt endamál í sær sjálvum at sosialisera, men at koma okunomiskum ørættvísi til livs.

Vónandi fer henda greinin at elva monnum til tjak um politisku stóðuna hjá Føroya størsta flokki, javnaðarflokkinum og av tjóðskaparstöðu floksins út frá einum socialistiskum sjónarmiði. Kemur hon at gera tað, hevur greinin partvist uppfyllt upprunaligu ætlanina, nevniliga at fáa eina idé-debatt innan flokkinn, bygga á álit og ábyrgd fyri flokkinum.

J.

Viðgerð av TJÓÐSKAPARSTØÐUNI út frá einum socialistiskum sjónarmiði

STUTT SÖGULIGT YVIRLIT

Tá ið javnaðarflokkurin í 1928 fyrstu ferð ferð kom inn á ting, hevði tjóðskaparspurningurin líka síðani 1906 verið tað avgerandi í føroyskum politikki. Einasta endamál javnaðarfloksins við politikki sínum var at skapa betri kor hjá tí minna manninum. Tíðliga var flokkurin komin til tað úrslit, at tjóðsáparstriðið í Føroyum hevði fingið veljararnar at hugsa um nakað annað enn hin sosiala spurningin. Fyri at ikki so skuldi vera, setti hann sær fyri at stilla tjóðskaparspurningin, t.v.s. virka fyri, at hesin spurningur ikki skuldi koma at standa so frammalaga, og vera so dominerandi í føroyskum politikki í framtíðini. Javnaðarflokkurin royndi tí at samarbeiða við sjálfstýrisflokkinn um loysn av tjóðsáparligu spurningunum.

Hugtakið tjóðsáparspurningurin tá, var nakað annað, enn vit í dag rópa tjóðsáparspurningin. Fyri tað fyrsta vóru krøvin, ið sett vóru fram av teimum sjálfstýrisríknaðu kreftunum, øðrvísi enn nú, og fyri tað næsta, vóru onnur mál drigin inn undir tjóðsáparstrið ið, eitt nú málspurningurin og flaggspurningurin.

Javnaðarflokkurin royndi at skora á sjálfstýrisflokkinn til at fáa hesar spurningar loystar, og vildi harvið taka hesi ósingarmálin frá teimum. Men stríð ið gekst ofta. Soleiðis kann vístast á í tingbókunum, at javnaðarflokkurin ferð eftir ferð fyrst í tredvunum setti uppskot fram um føroyskt flagg, men sjálfstýrismenn, og harimillum Jóannes Patursson, vísu hvørja ferð málið áftur við orðunum: »Sagen bør udsættes til næste